

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE

HUSZONÖTÖDIK ÉVFOLYAM

SZERKESZTI:

BCU Cluj VÁNYOLÓS MIKLÓS Library Cluj

AZ EGYLET TULAJDONA
KOLOZSVÁR, 1910.

NYOMATOTT GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSE KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

108067

TARTALOM.

I. Egyleti ügyek.

	Olda
Közgyűlési meghívó	4, 210
Zárszámadás az 1909. évről	5
Költségvetési előirányzat az 1910. évre	6, 32
Felhívás	17, 51, 192, 208, 223
Választmányi jegyzőkönyvek	38, 106, 132
Az igazgató választmány évi jelentése 1909. évről	40
Szives tudomásul. <i>Dr. Balázs Ferenc</i>	56
Szives figyelmeztetésül. <i>Az elnökség</i>	191, 207
Költségvetési előirányzat az 1911.	211

II. Szakcikkek.

Az ujitások. <i>Vitályos G.</i>	7
A múltép. <i>Virág</i>	9
Havi teendők:	
Január	11
Február	30
Március	48
Április	63
Május	77
Junius	91
Július	109
Augusztus	146
Szeptember	169
Október	179
November	200
December	217
A méhészet. <i>Kálmán</i>	18

	Oldal
A röpülő nyílás elhelyezése. <i>S. Péter</i>	20
A múltép. I. <i>Vajnovszky Vince</i> . II <i>Hutter Gerő</i>	22
Az okszerű méhészet. <i>Hutter Gerő</i>	47
A méhes felállítása. I. <i>Solymosy</i> . II. <i>Kálmán</i>	57
A repülő nyílás kérdése. <i>Maurer János</i>	62
Méhészetünk. <i>Nagy János</i>	65
Múltépkészítés a Rietsche-féle présen <i>Petersdorfer</i>	72
Anyanevelés tavasszal. <i>Kézdi János</i>	74
A kásban élő méheknek kaptárba lakolása. <i>Kováts</i>	76
Milyen múltépet adjunk a rajoknak. V.	90
Kitünő mézelő növények	93
Hova helyezzük a rajokat? <i>Pálffy</i>	94
Visszapillantás okszerű méhészkedésem utóbbi 10 esztendejére. <i>Ajtai Gecse Bálint</i>	96
Rossz idők. <i>Szabó S.</i>	107
Rajbefogások és egyéb apróságok. <i>Özv. Kremnitzkiné</i>	111
Használjuk az időt. <i>Hutter Gerő</i>	112
Gyakorlat vagy elmélet vezesse-e a kezdő méhészt. <i>Dr. Balázs Ferenc</i>	136
Röplyuk ellenző. <i>Maurer János</i>	141
A növények mézelése. V.	142
Erős családok. <i>Kálmár</i>	144
Erős családok. <i>Maurer János</i>	166
A szilvacefre és a méhek	212
A viaszmony az okszerű méhészet szolgálatában. <i>Orbán</i>	202
Jó lanácsok. <i>Sándor</i>	215

III. Kösérdeküek.

Sorsolás	209
A méhészet műszavai V.	13
Tisztelt méhésztársak! I. <i>Br. Ambrózy Béla</i> . II. <i>Dr. Balázs Ferenc</i>	35
<i>Ferenc</i>	49
Magyar, német és osztrák méhészek vándorgyűlése	55
Tisztelt hölgyeim! <i>Br. Ambrózy Béla</i>	71
Magyar, osztrák és német méhészek vándorgyűlése Bndapesten 1910 aug. 19-től 24-ig	80
Pályázati hirdetémenyek	82, 148

	Oldal
Napirend. (A vándorgyűlésre)	87
Méhészeti nagygyűlés	100
Fel Budapestre!	106
A mézértékesítés	113
Védekezés az egerek ellen. <i>Szentpéteri.</i>	117
Egyesületünk tagjaihoz! (vándorgyűlésről)	121
Szabályzat (A vándorgyűlésről)	122
Női tanfolyam. <i>Kusznik</i>	145
Magyar, osztrák és német méhészek 55-ik vándorgyűlése (Részletes jelentés)	153
A méhek a szociálizmus szolgálatában. <i>Gál Imre</i>	170, 188
Gelch Lajos †	177
A kihűlt csillag fénye. <i>Gelch Lajos</i>	180
A méhészet terjesztése az iskola utján. <i>Szilágyi Márton</i>	184
Visszapillantás a kiállításra. <i>V.</i>	194
Mézértékesítés. <i>Zseltey Elemér</i>	198
Erdély méhészetének múltjából. <i>V.</i>	204
A viasz alkalmazása a múltban. <i>Pásztor</i>	220

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IV. Vegyesek.

1910	2
Mézelő fák, cserjék. — Trausvaalba élő méheket bevinni tilos. — Téli előadások	14
A házinyul tenyésztők országos szövetsége	82
Mézbor adómentessége. — Az egerek elűzése	147
A „Grand prix”. <i>S.</i>	193
Szerkesztői üzenetek	221

V. Hirdetések.

16, 31, 33, 34, 51, 52, 53, 54, 54, 67, 68, 69, 70, 83, 83, 84,
85, 86, 102, 103, 104, 119, 120, 149, 150, 151, 152, 175, 176,
192, 208, 224.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intéződének

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 6 k., féoldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Sorsolás.

Az egyleti tagokhoz.

I.

Az alapszabályok 23. §-a értelmében egyesületünk 1910. január havában az alábbi méhészeti eszközöket és terményt fogja kisorsolni:

- 2 méhcsalád szállító-ládában,
- 2 országos méretű kaptár felszerelve,
- 2 keret bakk,
- 2 seprőgarat,
- 5 darab keretfogó,
- 5 darab átmeneti kas ládával felszerelve,
- 6 kilogramm pergetett méz (1 – 1 nyeresmény 2 kgrm.)
- 1 kilogramm mülép,
- 100 drb. keretre való léc,
- összesen 23 nyeresmény.

A sorsolásba mindazon egyesületi tagok részt vesznek, kik *tagsági díjaikat a sorsolás napjáig befizetik.* A sorsolás eredményéről a tagok a szakközlöny útján értesítettni fognak

nyerők névszerinti megnevezésével. A nyeremények a nyerők költségére fognak elküldetni és pedig április hó végéig.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató választmányának 1909. október 28.-án tartott választmány üléséből.

II.

Értesítjük egyesületünk tagjait, hogy az országos gazdasági bank részvénytárs. mézosztálya (Budapest fürdő-u. 10. sz.) pergetet mézet bármily mennyiségben készpénz fizetés mellett átvész. Legjobb ha az illető méhész nagyobb (1 kgros.) mintát küld a fenti címre és ugyanakkor közli az árakat és hogy mennyi a készlete. A minta árát kiváratra a részvénytársaság megfizeti. **Az elnökség.**

1910.

„Szedj illatos virágot, míg tart a szép nyár;
Becsüld meg az órákat, az idő eljár.“

Eljárt az idő. Rohanó futásában nem volt ami feltartóztassa. Korlátok közé szoritotta a véges ember a végtelen időt a szerint, mértékegységül véve, hogy hányszor volt a világosság és a sötétség váltakozása, mit egy hatalmas, de a többiekhez képest parányi égi test, — a nap fényhatásának és földünk tengely körüli forgásának váltakozása idézett elő.

A világrendszer ezen revolúciója közben huszonnégy év telt el, amióta szerény lapunk — a „Méhészeti Közlöny“ hazánk méhészetének előmozdítására a haladás zászlaját kibontotta s jelen számával a *huszonötödik* esztendejébe lép.

A letűnt huszonnégy év tapasztalataitól meggazdagodva, a kívánalmakat megismerve nyitja be a huszonötödik év sötét termének bezárt ajtaját, melynek sötétében a titokzatos jövő sötét fátyolában burkolózva mind bennebb menekül a betoduló világosság elől.

A multak dicsőséges tapasztalatai meggyújtották szerény lapunk világító fáklyáját, az ismereteket, a tudást, melynek fénye, világossága mellett bátran léphet be a jövő sötét csarnokába, hol a tudatlanság csak botorkál.

A mult alapkövén épül fel a jövő s szerény lapunk oly erős alapkőre épült, hogy egyszerű, de kemény épületét huszonnégyszáz év minden viharja sem volt képes megrendíteni.

Pedig, ha visszatekintünk a multra, inkább fátyolt kellene vetnünk rá, hogy ne idézzük vissza a rá leselkedő farkasok üvöltését s az ijesztgető denevérek vijjogását.

Mi nem henyéltünk, míg tartott a szép nyár. Leszedtük az illatos virágát s annak nektárát elraktároztuk, hogy dús táplálékul szolgáljon a jövőben. Megbecsültük nemcsak az órákat, hanem a perceket is, hogy kedves méhésztársaink érdekéért egy morzsa se vesszen el, ami azt előmozdíthatná. Büszkén, önelégedten tekinthetünk vissza a lejárt időre, mely szorgalmas munkásságunkat tapasztalatokkal, tudással hálálta meg.

De haladhatott volna annyira, megérte volna ezt a szép időt, ha nem lettek volna igaz jó barátai? Aligha nem győzedelmeskedtek volna rajta örökké áskálódó irigyei, ellenségei. De győzött felettük olvasóink és kedves munkatársaink buzgósága, szeretete és ragaszkodása, mely lehetővé tette megérni a huszonötödik évet.

Hány vérmes reménynyel megindult lap szünt meg úgy, hogy két kakukszót nem ért meg, de szerény lapunk kibirta az idők viszontagságait, egy pillanatra meg nem szünve évről-évre, hónapról-hónapra megjelent, hogy üdvös tanácsaival olvasóinak szolgáljon s közleményeivel a méhészek érdeklődését állandóan egyenletes éberségben tartsa.

Köszönetet mondunk e helyütt kedves olvasóinknak, nemkülönben kedves munkatársainknak szives támogatásukért, melyet a jövőre nézve is kikérünk.

S midőn a „Méhészeti Közlöny“ ez új évbe való belépését megfelelőleg csendben véteti észre, Kedves olvasóinak, munkatársainak és mindazoknak, akik valamikor olvassák

Számos Boldog Ujévet Kíván

A szerkesztőség.

Közigyűlési meghívó.

Egyesületünk 29-ik évi rendes

KÖZGYŰLÉSÉT

**1910. évi január hó 30-án, vasárnap délután 3 órakor
Kolozsvárt, a városháza közgyűlési termében**

fogja megtartani, melyre az egyesület minden egyes tagját
meghívja az elnökség.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgató választmány évi jelentése
3. A pénztárnok jelentése az 1909. évi bevételek és kiadásokról.
4. A pénztárvizsgáló bizottság évi jelentése.
5. Az 1910. évi költségelőirányzat megállapítása.
6. Új tisztikar és választmány választása.
7. Indítványok.

Az Erdélyrészi Méhész egyesület igazgató választmányának 1909. évi november hó 28-án tartott üléséből

Br. Jósika Gábor

elnök.

Dr. Balázs Ferenc

főtitkár.

Jegyzet. Az alapszabályok 32. § a értelmében a mennyiben a rendes időre összehívott közgyűlés a tagok részvétlensége miatt nem lenne határozatképes, a 8 nap múlva tartandó közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület zárszámadása az 1909. évről.

Bevétel:		K.	f.	Kiadás:		K.	f.	Ebből az 1908. évi költségvetés terhére hátrálékképen esett:
1	Múlt évi pénztári maradvány . . .	477	94	I. Személyi kiadások:				
2	Tagsági díjból	1119	10	Igazgató alelnök évi tiszteletdíja . . .	320	—	70	—
3	A méhész-telep jövedelméből	442	44	" " " irodaátalánya	50	—	—	—
4	Kaptár eladásból	619	80	Főtitkár évi tiszteletdíja	370	—	70	—
5	Államsegélyből (tanfoly. rendezés stb)	6680	—	" " " irodaátalánya	100	—	—	—
6	Hirdetési díjból	101	70	Szerkesztő évi tiszteletdíja	380	—	80	—
7	Vegyes bevétel	153	81	" " " irodaátalánya	224	—	24	—
	Összesen	9594	79	Pénztárnok évi tiszteletdíja	320	—	70	—
				" " " irodaátalánya	100	—	—	—
	Bevétel 9594 kor. 79 fill.			II. titkár évi tiszteletdíja	120	—	20	—
	Kiadás 9477 " 89 "			Lap-expeditor évi fizetése	106	—	—	—
				Méhész évi fizetése	866	64	—	—
	Maradvány 116 kor. 90 fill.			II. Dologi kiadások:				
	Tagsági díjban hátrálék 1583 kor. — fill.			Méhészeti Közlöny nyomása	787	74		
	Hirdetési díjban 153 " 60 "			Póstadíjakra	122	—		
	Összes hátrálék 1736 kor. 60 fill.			Adó, vízdíj, kéményseprés	18	90		
				Telefontartás és befektetésekre	1234	23		
				Kaptár készítéshez való anyag	280	27		
				Jutalmazásokra	20	—		
				Tanfolyam költségeire	3295	98		
				Vegyes kiadás	762	13		
				Összesen	9477	89		

Kolozsvárt, 1909. év december 31-én.

Zsögön Rác Mihály,
méh. egyll. pénztárnok.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület költségvetési előirányzata az 1910.-ik évre.

Folyósz.	Fedezet	1908		1909		1910		Tagok szegénysége és fizetési képtelenségeért több mint 1600 k. hátralék töröltetett,	Folyósz.	Szükséglet	1908		1909		1910	
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.				kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
1	Tagdíjhátralékból	300	—	300	—	400	—			<i>I. Személyi járandóságok.</i>						
2	Méhtelep jövedelméből	150	—	150	—	1000	—		1	Lapkiadó évi munkadíja	120	—	120	—	120	—
3	Tagsági díjakból 1910 évre	—	—	—	—	700	—		2	Méhész évi fizetése	720	—	900	—	900	—
4	Hirdetési díj hátralék	80	—	8	—	100	—		3	T. v. jutalmára	1200	—	200	—	1250	—
5	" " 1910 évre	—	—	—	—	250	—			<i>II. Dologi kiadások.</i>						
6	Kaptár készítésből	1000	—	1000	—	800	—		4	Igazgató alelnök	50	—	50	—	50	—
7	M. kir. földművelésügyi miniszteriumtól tanfolyamon elhasznált deszka-anyag stb. fedezésére	840	—	840	—	840	—		5	Főtítkár	100	—	100	—	200	—
8	Földmiv. miniszteriumtól: Tanfolyamok költségeire segély és tanfolyam vezetéséért járó díj	2700	—	3280	—	3280	—		6	Szerkesztő } évi irodaátalánya	200	—	200	—	200	—
9	Méhész fizetésébe	720	—	900	—	900	—		7	Pénztáros	100	—	100	—	100	—
	Összes fedezet	5790	—	6550	—	8270	—		8	Méhészeti Közlöny nyomása	1500	—	1200	—	1200	—
	Összes szükséglet	13970	—	14950	—	14440	—		9	Postadíjakra	300	—	300	—	300	—
	Fedezetlen hiány	8180	—	8400	—	6170	—		10	Adó, keményseprés, vízdíj és tűzbiztosítási díjakra	80	—	140	—	200	—
									11	Szaklapokra és könyvekre	100	—	100	—	100	—
									12	Telepfentartásra és új befektetésre	2000	—	2000	—	1000	—
									13	Kaptár és egyéb a készítéshez való anyag	1000	—	1000	—	800	—
									14	Pályadíjakra	100	—	100	—	100	—
									15	Vándorgyűlésekre és kiállítási költségek	800	—	1000	—	2000	—
									16	Kongresszus és kiállítás előkészítésre	1200	—	1200	—	—	—
									17	Segélyezésekre	500	—	500	—	800	—
									18	Tanfolyam költségeire	2700	—	2700	—	3280	—
									19	Tanfoly. felhasználandó deszkaanyag	—	—	840	—	840	—
									20	Előre nem látott vegyes kiadásokra	1200	—	1200	—	1000	—
										Összes szükséglet	13970	—	14950	—	14440	—

12—909. jkv. sz.

Tárgyalta és elfogadta az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató választmányja Kolozsvárt 1909. október 28-án tartott ülésében azon megjegyzéssel, hogy a bevétel hiány fedezésére államségélyt fog kéretni.

Kolozsvárt, 1909. okt. 28-án.

Dr. Balázs Ferencz s. k.
főtítkár.

Dr. Zsögön Béla s. k.
ig. alelnök.

Zsögön Rácz Mihály
pénztáros.

Az ujitások.

Sohasem voltam ellensége az ujitásoknak, mindig megnéztem azt, ami új, de azért nem kapkodtam utánna, mint oly sokan szokták tenni.

Minden új dolog csak addig bir becsesel, amig annak hasznát látjuk, mihelyt azonban azt vesszük észre, hogy nem jobb, nem hasznosabb a réginél, kár azzal bajlódunk; nincsen abban áldás, csak újabb vesződség.

Az ujitások nem mindig a köznek használnak, legtöbb esetben csak az ujitónak és az ő fizetett dobverőinek.

Dehát mit tehetünk róla, hogy ezeren és ezeren vannak, akik meggondolatlanul belemennek olyan ujitásokba, amelyek csak céljaiktól inkább eltávolítják, semhogy közelebb hoznák.

A méhészet ilyen útvesztője az ujitás, amely különösen az utóbbi 3—4 év alatt annyira lábrakapott, hogy helyes útat — közöttük — különösen a kezdő — találni nem tud.

De hogy találjon helyes útra a kezdő, amikor idős méhészeket lát a régi sistémával szakítani s az ujitásra vetni a fejét. Sokan ezek közül számításból, de legkevésbé számítással teszik.

Hiába! ilyen világot élünk. Haladunk, de e haladás olyan, mint a ráké. Összeboronáltunk mindent s ebből áll minden eredmény.

Hol van Dzierdzon, Grand s a többi hires méhész, akik felállított és betartott teoriájuk mellett gazdagodtak meg — *a mézből, nem pedig a kaptárok árából*, mint azt ma teszik.

Hála a nagyhangu hirdetéseknek, ma már a legtöbb méhes csak úgy tarkállik, nem a kaptárok különböző színetől, hanem a különböző rendszerű kaptáraktól.

Az ember gondolkodóba esik, hogy mikor is jó el az az idő, a melyben a méhészek egyhangulag fejszével esnek neki saját jól felszerelt méhesüknek s azt darabokra vágják, esküvel ígérve, hogy többé méhészettel nem foglalkoz-

nak. Pedig eljön, mert el kell jönnie és nem is késhetik soká, hogy amikor az ember méhészetéről beszél, agyonverik. Már is ott vagyunk, hála a sok ujitásnak, hogy aki méhészetet akar kezdeni, tanácstalanul áll. Nem hisz, mert nem tudja kinek higgyen; mindenki ellenességét látja. Akik kezdők voltak és nem tanulmányozták eléggé a méhek életét, ide-oda kapkodnak s végül áruba bocsájtják méhesüket azért, hogy a dicsérettel telezúgott fejük gondolatát követve, új kaptárakkal szereljék fel, de legtöbben azért, hogy a méhészetnek soha hírét se hallják többé.

Én csak szánakodni tudok azon, ha ilyen eladó méhesekről hallok, mert ez aligha szolgál a méhészet ügyének.

De ha nem használ, nem is árt. És újból mondom, nem árt. Ne méhészkedjék az, aki nem ért hozzá s a hozzáértést megtanulni nem akarja. Aki másoktól kívánja azt, hogy az ételt neki megrágja s nem vesz magának fáradságot magától okulni és haladni. Az ilyen méhész csak akkor lesz igazi méhész, ha tanítómesterére hallgat. Aki úgy tesz, mint az, aki több különböző vallásu pap prédikációja után akar igazi vallást tanulni: abból sohasem lesz igazi vallásos. A legjobb zenész is egy, de csak egy mestertől tanul s lesz maga is mesterré, mert minden mesternek megvan a maga fogása.

A világon mindenütt s így a méhészetben is a kapkodás tönkre teszi a haladást, tönkre a jövedelmet, de még az illúziót is, mert a kapkodásnak egyenes következményei a folytonos csalódás, általános ismeret nélküli félszeg tudás, vagy jobban mondva tudákoság, mely az igazi tudás örökös ellensége, boszantója, s a haladás egyik legfőbb kerékkötője.

A méhészet sarkalatos elve: a méhek életének alapos ismerete, egy méhészeti rendszer tökéletes tudása s szorgalmas öntudatos munka.

Vitályos G.

A mûlép.

Most amikor a méhek az u. n. téli álmukat alusszák, nem tartom fölöslegesnek a t. méhésztársakat a méhészet egyik legfontosabb mellékfoglalkozására figyelmeztetni, amely úgy is sokak előtt ismeretlen dolog.

A mûlépek használara oly általánossá vált az okszerű méhészkedés nagyobb arányu fejlődése következtében, hogy egyetlen méhész sem nélkülözheti. A mûlépeknek ez a nélkülözhetlensége teremtett egy új iparágat, egy új kere-setforrást; a mûlép gyártást.

A mûlépgyártás a maga nemében a legpáratlanabb segítsége az okszerű méhészetnek, mert kizárólag azzal foglalkozván, a méhészeket ettől a nem kis fáradságot és kellemetlenséget igénylő foglalkozástól kiméli meg. De sajnos, ezen áldásos munkát sem kimélte meg a mai kor szel-leme, amely a gyors meggazdagodást tüzte ki céljául s a haladás kibontott zászlója megé huzódva, mint a többiek, kicsinyből, csekély értékből óhajtják a nagy jövedelmet maguknak biztosítani a mások egyenes megkárosításával.

Csekély értékü, haszontalan anyagokkal traktálják a szegény jóhiszemü méhészközönseget, amely rájuk lévén kényszerítve, nem tehet mást, mint válogat a rosszabbnál-rosszabb mûlépek között, míg rendre vevén őket, egytől-egyig csak rossz mûlépet kapott, azzal a különbséggel, hogy az egyik egy, a másik másféle anyaggal cserélte fel azt a valódi viaszt, amit a szegény méhész drága pénzért kér, de nem kapja meg csak a hamisítványt.

De azt mondhatná valaki, hogy az ily hamisítás csak ideig-óráig mehet s mi lesz azontul? Erre két válaszom volna:

1. Hazánkban legalább százezer okszerű méhész van, akiknek mind szükségük van a mûlépre s évi átlagos szükségletük 5—6 kgr. Ha már most ezt az 5—6000 méter-mázsa mûlép árát (1 kgr. = 5 K.) 25—30.000 koronára tesszük s azt 7—8 mûlépgyártó között arányosan meg-osztjuk, 4—5000 korona jut egyre. (A számítás egy kissé

tulzott, mert aligha fogy el hazánkban a kitett összeg $\frac{2}{8}$ -része. Szerk) Már most vegyük tekintetbe, hogy a nyers valódi méhviasz ára métermázsánként 380 K. s a mondott múltép mennyiségnek csak fele valódi méhviasz, másik fele idegen anyag, a melynek értéke métermázsánként 60 K., akkor a gyártók összes kiadása 13.200 K., tehát a munkadíj és haszonra összesen 16.800 K., 8 között felosztva egyenkint 2100 korona jut, ami elég tisztességes polgári haszon.

2. Manapság ritka, hogy valaki arra bázirozzék, hogy állandó üzletet tartson. Ilyen a kor szelleme. Ma ezzel, holnap mással használjuk ki a hiszékeny közönséget. De a méhészek legnagyobb része utalva lévén a múltépgyártásra, kénytelen-kelletlen ráfanyalodik a vásárlásra. A múltépgyártóknak is meg van az az ékesszólása, hogy magukat kibeszélik a panasz esetén, a szidalmakat pedig egyszerűen zsebre rakják.

De ha akarna is valaki. olyan múltépet, amelyent a méhek maguk készítenek, a tiszta valódi méhviaszból sem tudna előállítani. Ahoz más módszer szükséges. Ha a valódi méhviaszt a kaptárból kivesszük, azt tapasztaljuk, hogy az a sárga viasznál 62° C, a fehérenél 69° C-nál olvad, de ez az olvadási fok alább száll az első kiolvasztás után, mert eltűnik belőle *valami*, ami a kaptárban levő s a méhek által épített viasz tartozékát képezi. Mi ez a *valami*? A méhek tudvalevőleg a viaszt apró lemezekékben izzadják ki. Ezeket az apróságokat összeragasztás nélkül egymásra nem rakhatják, mert akkor egész építményük összeomlana. Ragasztó anyagot használnak, amely a viasznak szilárdságot kölcsönöz, megóvja a megnyulástól s olvadási fokát emeli. Ez a ragasztó anyag a tiszta építménynek $\frac{1}{15}$ -öd részét teszi, ami az olvasztás után ugyanakkora súlyvesztéséből is kimutatható.

Ez a ragasztóanyag képezi a múltépkészítők Achilles-sarkát; ezt igyekeznek pótolni azzal, hogy különböző anyagok hozzáadásával adják meg a múltépnek az olvasztatlan viasz szilárdságát, olvadási fokát.

Még nem mondtam meg, hogy mi az a valami? Ragasztó anyag, finom *propolisz*.

Nem kellene idegen anyagokkal vegyíteni a méhviaszt, hanem propolisszal. Ez megadná a múlt év kívánatos szilárdságát. De hogyan vegyítsük a propoliszt, ami utóvégre is gyanta, a viasszal?

A gyanta és a viasz egyformán feloldható a borszeszben. Ha e kettőt felolvasztva összekeverjük s belőle a borszeszt eltüntetjük, együtt maradnak, de ha tűznél való olvasztásról van szó, a propolisz erejét, illetve szilárdságát veszti s nem érünk célt vele.

Legtanácsosabb tehát a tiszta kiolvasztott viaszt a maga valójában használni múlt év készítésére s azt úgy adni be a méheknek. Megszilárdítják azok a sejtek fölépítésével, a melyekbe elég propoliszt helyeznek.

Ugy értesültem, hogy az Erdélyrészi Méhészegylet elhatározta, hogy valódi méhviaszt dolgoztat fel múltéppé (Ugy van. Szerk.), amely a méhészetben igazán áldásos s mint ilyen dicsérendő.

Virág.

Téli munkák a méhesben.

Január.

A természet régen alszik már. A télnek zord hideg szele nem tesz kárt a virágokban, rég elhervadt, régen elhullott valamennyi. A sivitó téli szél süvölt végig a letartott határon. Az asszu koró fájdalmasan zizeg, lehulltak minden ékességei. Nem ad már tért a szorgalmas munkának, nem szól a pacsirta, nem döngicsél a kis méh, csak vért szomjazó duvadak tanyája lett a nemrég viruló határ.

A szorgalom mintaképei, a kis méhek kis hajlékukba szorultak össze, nyomorultan tölteni át azt a szigorú időt, amely ernyedetlen munkásságukat megszakította s börtönre kárhóztatta őket.

A méhésznek ebben a hónapban nincs méheivel semmi dolga, csak arra kell ügyelnie, hogy nyugalomban semmiféle zaj ne háborgassa. A méhek legnagyobb ellensége

ilyenkor maga az ember, aki meggondolatlanul háborgatja a téli nyugalomra vonult munkás sereget.

Kerüljünk tehát a méhes körül minden zajjal járó munkát. Favágást, kalapálást stb. Az ilyen zajra a méhek elhagyják a téli gomolyt, a zaj okát fürkészve a röpködő nyiláshoz sietnek s a betóduló hidegtől megdermedve elvesznek.

Nemcsak az emberi gondatlanság, hanem a táplálék-keresésre utalt állatok garázdálkodása ellen is meg kell védenünk. Ezek az egér, a cickány, a cinke és a harkály. Elseje a méhek termékei, a többiek maguk a méhek élete ellen törnek. A védekezés ellenük nem nehéz. Az egeret zajtalanul működő egérfogókkal tehetjük lehetetlenné, úgy a cickányt is. A cinke és harkály ellen a kaptárak egyszerű befödésével és a tolakodók elűzésével védekezhetünk.

A táplálékot kereső állatokon kívül zavarja a méheket a kaptár röpködő nyilásán közvetlenül beható hideg szél és a napsugár. A szél a gomolyban ülő méheket megdermeszti, míg a napsugár kicsalja s mindkettő ártalmára van a méheknek. A védekezés ezek ellen abból áll, hogy a röpködő nyilásokat olyan ellenzőkkel látjuk el, amelyek a szél irányát megtörik s a nap sugarát a kaptár nyilásába be nem engedik.

A méhek különben, ha januárban derült napok vannak s a hőmérséklet is legalább 10—12° C.-ra emelkedik, igyekeznek a kaptárt elhagyni, hogy belső terhüktől megszabaduljanak, de ilyenkor vigyáznunk kell arra, hogy a méhes előtti nedves hideg földet, esetleg havat borítsuk be ponyvával, vagy hintsünk ott el szalmát, hogy a leszálló vagy lehulló méhek ne érhék a pusztá, dermedtően hideg földet s azon megdermedve elpusztuljanak.

Más teendőnk ebben a hónapban nincs, mint az olyan munkákat teljesítjük, amelyeket a méhek szabad repülése idejében nem eszközölhetünk. Ilyenek az ócska kaptárak és eszközök javítása, esetleg ujak készítése, keretek szegzése, viasz-törmelék kiolvasztása, műlépek készítése, azoknak a keretekbe való beragasztása. Egyszerűen előkészületet

kell tennünk a közeledő nyárra, hogy az ne lepjen meg készületlenül.

E munkálatok mellett ajánlatos jó méhészeti munkák olvasgatása, tapasztalatainknak a másokéval való kibővítése, összeegyeztetése, hogy alkalomadtán azt célszerűen a magunk hasznára fordíthassuk.

A méhészet műszavai.

A magyar irodalomban már van közrebocsátva egy „Műszaki szótár“, mely felöleli azon szavakat, amelyeket az iparban használnak. Sokkal szegényebb irodalmunk azon műszavak összegyűjtése és kiadása tekintetében, amelyet az egyes gazdasági ágaknál használnak. Pedig a gazdaság is tömérdek olyan műszóval rendelkezik, amit a laikus közönség meg nem ért, értelmét nem ismeri. De nemcsak a laikus közönség előtt idegenek a gazdaságban használt idegen szók és kifejezések, hanem maguk a gazdasággal foglalkozók is egy-egy szó vagy kifejezés értelmén fönnakadnak, ha más vidékre mennek. Ezen az állapoton csakis egy „gazdasági műszótár“ kiadásával lehetne segíteni.

A méhészet is hemzseg a sok műszótól, amelyek legtöbbje vidékenként annyira különbözők, hogy egy kis szótár telnék ki belőle.

A „Méhészeti Közlöny“ már egy alkalommal fölvetette ezen műszavak összegyűjtésének kérdését. Válasz is érkezett reá, amely egy pár székely meghatározó szót közölt, de a felvetett eszme — érdeklődés hiányában — napi-rendről lekerült.

Pedig kár, mert olyan sok irodalmilag is használt műszó van, amely sehogy sem fedí azt a fogalmat, amire használják.

Igy pl. a „röpülő nyilás“, teljesen fedí az értelmet, mert a méh csakugyan a kaptár nyilásából indul ki. Annál kevésbé alkalmas szó a „röpülő deszka“, mert a méh nem a deszkáról röpül el, hanem oda „száll vissza“, tehát helyes.

neve a röpülő nyílás elé fektetett deszkának „szálló deszka“ volna.

Nevezik sokan a kaptárt „ládának“; a kast „kosárnak“; a raj „ereszt“ stb.

Épen ezért nem lenne kár, sőt nagyon is használna a méhészetnek, ha az érdeklődők vidékeiken a használatos méhészeti tárgy neveket és kifejezéseket összegyűjtenék s azokat mint közszókincset egy helyre összpontosítanák.

Természetes, hogy ez hazánk összes méhészeinek egyöntetű működését venné igénybe, de annál szebb és meglepőbb volna az eredmény.

V.

Veyyesek.

□ **Mézelő fák, cserjék és más mézeő növények** adományozása iránt t. tagtársainkat fölhívjuk, hogy folyó évi január hó 31-ig akár csak egy levelező-lapon egyetlen főtítkárával Dr. Balázs Ferenc ural (Kolozsvár, Mészáros-u. 3. sz.) tudassák, hogy kinek miféle és mily mennyiségű növényre van szüksége. Ezen bejelentések alapján, annak arányában fog az egyesület illetékes helyen azok adományozása iránt előterjesztést tenni. A bejelentésekben az igénylő neve, pontos címe (hely, utolsó posta vagy vasutállomás) kitüntetendő.

+ **Transvaalba élő méheket bevinni tilos.** Földmivelésügyi magas kormányunk értesít erről, mert a transvaali képviselők, tekintettel az *Angliában* kiütött méhbetegségre, annak behurczolása ellen *világra* szóló tilalmat rendeltek el. Ez bennünket aligha érint, mert tőlünk vajmi kevés méhet szállítanak Áfrikába, mert nem ismerik a magyar méhet. Szegény Spionskop, mely beadtad derekadat azoknak az anglusoknak, akikből csak egy nap 8000-et menesztettél *őseihez*. — Ha élne szegény öreg Krüger s a derék Cronje, tudom, hogy ez a tilalom csak, de csakis Angliára vonatkoznék s nem az egész világra. — Tempora mutantur.

== **Téli előadások.** Amikor a méhek teelőben vannak s azokkal megszűnt a külső munka, Egyletünk működését más irányba terelte. Ugyanis azok részére, akik nyáron át el vannak foglalva s nem képesek maguknak annyi időt szakítani, hogy az egylet odaadó, szakértő és lelkiismeretes oktatásait és utbaigazításait igéybe vehessék, télen át rövid, de annál kimerítőbb felolvasást, szabad előadást szokott tartani.

Mult télen minden téli hónapra két ilyen előadás volt tervezve, melyek mindenike a nagy közönség élénk érdeklődése mellett volt megtartva. De miután ezen oktató előadások, a gyakorlati bemutatás lehetetlensége miatt csak egyoldaluak voltak, mert csupán az elméleti oktatásra lehetett szoritkozni, másrészt pedig a hallgatóság tekintélyes része a nagy közönség azon részéből való volt, amely nem a méhekkel való foglalkozást óhajtotta ismerni, hanem inkább a méhek termékeinek minőségét, azok felhasználási módját s az ipari felhasználás módozatait, Egyletünk elhatározta, hogy az eddigi előadási anyag megváltoztatásával, a közönség kívánalmainak megfelelő tárgyat választ és adat elő.

Ebből az elvből kiindulva az első nyilvános téli előadást *Dr. Balázs Ferencz* egyletünk főtitkára tartotta meg november hó 27-én d. u. 6 órakor a városház közgyűlési termében, amely alkalommal a *méz felhasználásáról* és annak hasznáról tartott kimerítő s mindvégig érdeklő hallgatott felolvasást.

A minden tekintetben alapos készütségről, kiváló szakismeretről tanuskodó felolvasást az egybegyűlt szép számú közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig. Különösen a hölgyek érdeklődtek leginkább a felolvasás iránt, ami csak a méhészet előnyére szolgál, amennyiben módjukban áll megismerni a valódi méhmézet, annak felhasználását s a háztartásban való alkalmazását.

A második *Ványolós Miklós* szerkesztő szabadelőadása lesz 1910. január 2-án, amikor *méhészkedésről általában* lesz szó, amely előadás iránt is már előre élénk

érdeklődés mutatkozik, ami — a mult évi érdeklődést tekintve és azzal összehasonlítva — sokkal nagyobb lesz annál.

Tartalom: Sorsolás. Az elnökség. — 1910. A szeékesztőség. — Közgyűlési meghívó. — Az Erdélyrészi Méhész Egyesület zárszámadása az 1909. évről. — Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület költségvetési előirányzata az 1910-ik évre. — Az ujitások, *Vitályos G.* — A mlép. *Virág.* — Téli munkák a méhesben. — A méhészet műszavai. V. — Vegyések. — Hirdetések.

Megjelent Kecskeméten a

„Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára“

1910. évre új, dús, tárgyilagos, érdekes, változatos és értékes szakeikkel.

Ára 1 korona.

Tartalom: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül «Havi teendőink a szőlőben és a pincében.»

Szőlőszet. Chasselas ciotat. — Chasselas musque blanc. — Sárga Ortliebi. — Az általános helyzetről. — A szálvesszőzés ábrával. — A szőlőmetészes arany szabályai. — A szőlő mesterséges termesztése. — A szőlővessző hámozása. — A szőlőtőke öntözéséről. — Szőlőfürtök hizlalása gyűrűzés által. — A csemege szőlő eltartása. — Az élősövény. — Szuperfoszfát készítés. — Bórhulladék mint szőlőtrágya. — Új magántermő szőlőfajok. — Elsárgult szőlőtőkék.

Borászat: Borok házasítása. — A hordók boréretté tétele. — A vizahólyag mint borderítő szer. Parafadugók kezelése. — Borospalackok tisztítása. — A vörös borok színváltozása. — Szüretelő- és pinceeszközök.

Különféle rovatban számos kisebb-nagyobb érdekes közlemény. Az egy korona ár előleges beküldése mellett megrendelhető szerzőnél:

Maurer János, Kecskemét.

Minden szőlősgazda olvasson Szőlőszeti Naptárt, mely tanít és utbaigazít a szőlő egyes munkálatainak helyes keresztülvitelére, miáltal a jövődelem gyarapodik.

Helyiség változtatás miatt

eladó 42 család jól kezelt méh

részint Boconádi, részint országos méretű kaptárban.

Megtekinthető Szamosfalván (Kolozsvár mellett.) Érte-

kezhetni e lap szerkesztőségénél.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10